

Kokkuvõtte komisjoni otsusest

2. juuni 2004.

EÜ asutamislepingu artiklile 82 vastava menetluse kohta

(COMP/38.096 – Clearstream (kliiring ja arveldamine))

(teatavaks tehtud numbri K(2004) 1958 all)

(ainult saksakeelne tekst on autentne)

(2009/C 165/05)

2. juuni 2004 võttis komisjon vastu otsuse, mis käsitleb EÜ asutamislepingu artikli 82 kohast menetlust. Kooskõlas nõukogu määruse (EÜ) nr 1/2003⁽¹⁾ artikliga 30 avaldab komisjon käesolevaga poolte nimed ja otsuse põhilise sisu, sealhulgas määratud sanktsioonid, võttes arvesse ettevõtjate õigustatud huvi kaitsta oma ärihuve. Otsuse täisteksti mittekonfidentsiaalne versioon juhtumi autentsetes keeltes ja komisjoni töökeeltes on kättesaadav konkurentsi peadirektoraadi veebisaidil aadressil:

http://ec.europa.eu/competition/index_en.html

SISSEJUHATUS

1. Käesolevas tekstis esitatakse kokkuvõtte komisjoni 2. juuni 2004. aasta otsusest eespool nimetatud juhtumi kohta. Otsuses leitakse, et Clearstream Banking AG, mida tuntakse ka kui Clearstream Banking Frankfurt (CBF), ja tema emaettevõtja Clearstream International (CI), mida koos tähistatakse nimega „Clearstream”, on rikkunud asutamislepingu artiklit 82. Juhtumis käsitletakse Clearstreami keeldumist osutada konkreetseid väärtpaberite kliiringu- ja arveldusteenuseid Euroclear Bank SA-le (EB) ja EB-le kahju tekitavate diskrimineerivate hindade kohaldamist.
2. Menetlus lähtus *ex officio* uurimisest, mille eesmärk oli välja selgitada, kas ühenduse konkurentsipoliitikat on EL-i väärtpaberite kauplemisjärgses sektoris rakendatud õigesti. Komisjon uuris eelkõige i) juurdepääsu, ii) hindasid, iii) ainuõiguste kokkuleppeid ja iv) konsolideerimist. Järgnevalt keskenduti Clearstreami võimalike kuritarvituste uurimisele.
3. 28. märtsil 2003 esitas komisjon Clearstreamile vastuväited. Clearstream reageeris vastuväidetele ning tutvustas täiendavalt oma seisukohti 24. juulil 2003 aset leidnud äraakuulamisel.
4. Äraakuulamise eest vastutava ametniku aruandes on märgitud, et Clearstreami õigust kaitsele on järgitud.
5. 30. aprillil 2004 tuli kokku konkurentsi piiravat tegevust ja turgu valitsevat seisundit käsitlev nõuandekomitee ning esitas asja kohta pooldava arvamuse.
6. Trahve ei ole määratud. Nii otsuse kui ka trahvide määrata jätmise ettepaneku põhjendusi kirjeldatakse allpool.

1. JUHTUMI KOKKUVÕTE

7. Clearstreami juhtum käsitleb EL-i konkurentsieskirjade kohaldamist konkreetse sündmusteahela suhtes konkreetset ajahetkel. Juhtumi puhul kohaldatakse konkurentsieskirju nende sündmuste suhtes. Juhtumi raames ei tehta ettekirjutusi õigusruumi või -normide kohta.
8. Juhtumi keerukus tuleneb väärtpaberite kliiringu ja arvelduse sektori iseloomust. Selles sektoris toimuvad protsessid on keerulised, terminoloogia ebaühtlane, erinevatel tasanditel on palju osalejaid ning reguleerivate asutuste ja ettevõtlusjõudude toimetel leiavad aset märkimisväärsed muudatused.
9. Väärtpaberitega kauplemisele järgnevad peamised protsessid võib kokku võtta järgmiselt:
 - Kliiring on toiming, mis leiab aset kauplemise ja arvelduse vahelisel ajal. Kliiring tagab, et ostja ja müüja on kokku leppinud identse tehingu suhtes, ning et müüja müüb väärtpabereid, mida ta on volitatud müüma.
 - Arveldus on väärtpaberite lõplik üleandmine müüjalt ostjale ja raha ülekandmine ostjalt müüjale ning sellekohaste märgete kandmine väärtpaberikontodele.
10. Lisaks väärtpaberitehingu teostamiseks vajalikele sammudele tuleb väärtpabereid ka turvaliselt hoida. Termineid „väärtpaberite hoidmine” (*safekeeping*) ja „väärtpaberite säilitamine” (*custody*) kasutatakse üksteist asendavalt ning need tähendavad reaalselt hoidmist selle asutuse käes, kes säilitab väärtpabereid kas füüsiliselt või elektrooniliselt. Inglise keeles kasutatakse selle kohta ka väljendeid „*primary deposit*”, s.t. esmane hoidmine, või „*final custody*”, s.t. lõplik säilitamine. Asutused, mis ei tegele väärtpaberite lõpliku säilitamisega, osutavad väärtpaberitega seotud teenuseid vahendajatena.

⁽¹⁾ EÜT L 1, 4.1.2003, lk 1.

11. Kliiringu- ja arveldusteenuseid võivad osutada väärtpaberite keskdepositooriumid, ⁽¹⁾ rahvusvahelised väärtpaberite keskdepositooriumid ⁽²⁾ või muud vahendajad, nagu pangad. Iga asutus võib esmasturul teostada kliiringut ja arveldamist ⁽³⁾ siiski ainult väärtpaberitega, mis on tema käes lõplikuks säilitamiseks. Käesoleva juhtumi korral on kõik väärtpaberid, mis on emiteeritud Saksa seaduste kohaselt ja mida säilitatakse koos, ⁽⁴⁾ antud säilitamiseks CBF-i kätte, ja seetõttu võib ainult CBF teostada asjaomaste väärtpaberitega kliiringut ja arveldamist esmasturul.

12. Otsuses käsitletakse väärtpaberite töötlemisteenuseid (kliiring ja arveldamine), mitte nende säilitamisteenuseid. CBF osutab teenuseid CASCADE-nimelise infotehnoloogilise platvormi vahendusel. CASCADE RS-i (CASCADE alamsüsteem, millele EB-l juurdepääsu ei võimaldatud) kasutatakse teabe sisestamiseks nimeliste aktsiate kohta. Seda süsteemi on vaja ainult aeg-ajalt ajakohastada (näiteks enne üldkoosolekut) ning tal ei ole seost nimeliste aktsiate tehingute töötlemisega. Sellegipoolest keeldus CBF andmast EB-le õigust registreeritud aktsiate töötlemiseks CASCADE platvormil, kuni EB ei omanud juurdepääsu CASCADE RS-i süsteemile.

1.1. Asjakohane turg

13. Asjakohane turg on Saksa õigusaktide kohaselt emiteeritud väärtpaberite esmasturu kliiringu- ja arveldusteenuste osutamine emiteeriva väärtpaberite keskdepositooriumi (s.o väärtpaberite keskdepositoorium, mis on väärtpaberite säilitaja) poolt teistes liikmesriikides asuvatele väärtpaberite keskdepositooriumitele ja rahvusvahelistele väärtpaberite keskdepositooriumitele. Kliiringu ja arvelduse puhul muutub väärtpaberite seis emiteerivas väärtpaberite keskdepositooriumis (Saksa õigusaktide kohaselt emiteeritud väärtpaberite puhul on selleks CBF) oleval kontrol. Seevastu järelturgudel vahendajate oma kannete abil. See hõlmab nii tehinguid, kus vahendajad kajastavad oma klientide kontodel aset leidnud esmasturul teostatud kliiringtehingute

ja arvelduste tulemusi, kui ka sisetehingute järgseid kontoväljavõtteid. Sisetehingud on tehingud, mida vahendaja suudab teostada oma kannete abil (nt kui ostjal ja müüjal on konto tema juures).

14. Pooled on väitnud, et kliiringu ja arvelduste esmas- ja järelturgudel ei ole erinevad.

15. Otsuses vaadeldakse üksikasjalikult Clearstreami ja EB seisukohti seoses asjakohase turu määratlusega. Clearstream väidab, et haldurite (vahendajate) teostatud kliiring ja arveldused asendavad CBF-i teostatud kliiringut ja arveldusi. Samalaadselt väidab EB, ⁽⁵⁾ et sisetehing piirab väärtpaberite keskdepositooriumite konkurentsi. Need väited on otsusega ümber lükatud järgmiselt:

— on olemas grupp kliiringu- ja arveldusteenuste pakkujaid, kelle puhul kaudne ligipääs emiteerivale väärtpaberite keskdepositooriumile (antud juhul CBF) vahendaja kaudu ei asenda vahetat juurdepääsu (halvemad tähtajad, suurem risk ja keerukus, lisakulud ja vahendaja kasutamisest tulenev võimalik huvide konflikt);

— lisaks sellele, et kliiringu ja arvelduste teostamine järelturgudel ei ole alternatiiviks selliste klientide (vahendajate) jaoks, kes soovivad saada kliiringu- ja arveldusteenuseid esmasturul nii, et oleks võimalik pakkuda tõhusat ja konkurentsivõimelist kliiringu- ja arveldusteenuste järelturgu oma klientidele, ei ole ka ükski vahendaja võimeline teostama emiteerivas väärtpaberite keskdepositooriumis hoitavate väärtpaberitega kõiki erinevate poolte tehinguid sisetehingutena. Käesolev juhtum on konkreetselt seotud olukorraga, kus vahendaja (EB) taotles emiteerivalt väärtpaberite keskdepositooriumilt esmasturu kliiringu- ja arveldusteenuseid, ning ei saanud asendusteenuseid ei sama asutuse ega mõne teise asutuse vahendajalt;

— nagu näitab käesolev juhtum, ei ole emiteeriv väärtpaberite keskdepositoorium seotud vahendajate kohaldatavate hindadega juhul, kui vajatakse esmasturu kliiringu- ja arveldusteenuseid. Ajal, mil EB taotles edutult hinnalandust vahetatult CBF-i pakutud esmasturu kliiringu- ja arveldusteenuste puhul ning püüdis loobuda Deutsche Banki kasutamisest vahendajana, ei ohjeldanud Deutsche Banki hinnad Clearstreami tema vaidluses EB-ga.

⁽¹⁾ Väärtpaberite keskdepositoorium on asutus, mis hoiab ja haldab väärtpabereid ning võimaldab nendega tehinguid kande abil. Oma asukohamaal osutab väärtpaberite keskdepositoorium töötlemisteenuseid tema juures (lõplikul) hoiul olevate väärtpaberitega kauplemisel. Sellisel juhul nimetatakse väärtpaberite keskdepositooriumit emiteerivaks väärtpaberite keskdepositooriumiks, mitte vahendajaks. Väärtpaberite keskdepositoorium võib pakkuda töötlemisteenuseid ka piiriülese kliiringu ja arveldamise vahendajana, kui väärtpabereid hoistatakse teises riigis.

⁽²⁾ Rahvusvaheline väärtpaberite keskdepositoorium on asutus, kelle põhitegevus on väärtpaberite, tavaliselt eurovõlakirjade, kliiring ja arveldamine rahvusvahelisel tasandil (väljaspool asukohamaad). Praegu on EL-is kaks rahvusvahelist väärtpaberite keskdepositooriumit: Euroclear Bank Belgias ja Clearstream Banking Luxembourg (CBL), mis on Clearstream International SA tütarettevõtja ja Clearstream Banking AG sõsarettevõtja. Rahvusvaheline väärtpaberite keskdepositoorium võib osutada ka muid teenuseid, näiteks aktsiate vahendusteenust.

⁽³⁾ Vt lõige 13, kus leidub mõiste „kliiring ja arveldus esmasturul“ määratlus.

⁽⁴⁾ Vastupidiselt kaubeldavate väärtpaberite eraviisilisele säilitamisele võimaldab kollektiivne säilitamine kliiringut ja arveldamist kande abil, olles tänapäeval ainus oluline kaubeldavate väärtpaberite hoidmise vorm Saksamaal.

⁽⁵⁾ Kuigi EB seisukoht võib esmapilgul tunduda üllatav, on see põhjendatav sellega, et EB omab mitmeid väärtpaberite keskdepositooriumeid erinevates liikmesriikides (Ühendkuningriik, Prantsusmaa, Madalmaad, Belgia). Seetõttu ei ole EB huvitatud pretsedendist, mille tagajärjel võib asjakohast turu määratleda nii, et võimalike tulevaste juhtumite korral võidakse tuvastada turu valitsev seisund.

16. Turu määratlemisel ei tohi komisjon käesoleva juhtumi korral uurida vahendajate klientide vajadusi, vaid peab uurima sellise klientide kategooria erivajadusi, kes tooteid või teenuseid vajavad, s.t nende finantsvahendajate vajadusi, kes tahavad pakkuda majanduslikult arvestatavaid, tõhusaid ja konkurentsivõimelisi järelturu kliiringu- ja arveldusteenuseid oma klientidele. Sellise klientide kategooria jaoks ei ole esmasturu kliiringu- ja arveldusteenused, mida osutab emiteeriv väärtpaberite keskdepositoorium, ning järelturu kliiringu- ja arveldusteenused, mida osutavad järgneval turul vahendajad, üksikest asendavad võimalused. Nagu EB selgitab, ei ole kaudne juurdepääs, mis kujutab endast emiteerivale väärtpaberite keskdepositooriumile juurdepääsu asemel hoopis juurdepääsu teisele vahendajale (sageli konkurent), vastuvõetav lahendus.

17. Konkreetsed väärtpaberite keskdepositooriumite ja rahvusvahelistele väärtpaberite keskdepositooriumitele osutatud teenused ei ole võrreldavad peale väärtpaberite keskdepositooriumi teistele klientidele (pangad) osutatavate tavapärase teenustega, mida osutatakse CBF-i üldtingimuste alusel.

1.2. Valitsev seisund

18. CBF-il on asjakohasel turudel valitsev seisund, sest ta on ainus väärtpaberite keskdepositoorium, kus hoitakse väärtpabereid, mis on emiteeritud Saksa seaduste kohaselt ja mida säilitatakse koos. Seetõttu on ta ainus asutus, mis saab teostada nende väärtpaberitega kliiringut ja arveldusi esmasturul. CBF-i seisundit turul ei mõjuta ükski realne konkurent. Uue asutuse turuletulek on lähemas tulevikus ebareaalne.

1.3. Kuritarvitamine

19. Otsuses nimetatakse kahte liiki kuritarvitusi:

- keeldumine nimeliste aktsiatega tehtavate esmasturu kliiringu- ja arveldusteenuste osutamisest, keelates juurdepääsu CASCADE RS-i süsteemile, ja EB diskrimineerimine nimetatud teenuste osutamisel;
- diskrimineerivate hindade kohaldamine esmasturu kliiringu- ja arveldusteenuste osutamisel EB-le. Tuleb märkida, et see hõlmab kõikide selliste tehingute hindu, mis teostati EB jaoks CASCADE süsteemis, mitte ainult nimeliste aktsiate hindu. See asjaolu erineb eespool toodud kuritarvitusest.

1.3.1. Keeldumine kliiringu- ja arveldusteenuste osutamisest esmasturul ning EB diskrimineerimine.

20. Keeldumine seisnes CASCADE RS-i süsteemile juurdepääsu keelamises. Ilma juurdepääsuta ei olnud EB-l võimalik saada nimeliste aktsiate kliiringu- ja arveldusteenuseid CASCADE platvormil. Samal ajal teenindati teda teiste tehingute puhul. Keeldumine osutada EB-le esmasturul nimeliste aktsiate kliiringu- ja arveldusteenuseid tuleneb järgmistest asjaoludest:

Clearstream on vältimatu kaubanduspartner, EB ei saanud soovitud teenuseid teistelt pakkujatelt ning keeldumine kahjustas uuenduste tegemist ja konkurentsi järgnevatel turudel. Lisaks sellele põhjustas nimeliste aktsiate tähtsuse suurenemine Saksamaal EB-le kui Clearstreami kliendile osutatavate teenuste vähenemise. Sellega rikuti EB õiguspärasest ootust, et Clearstream osutab talle esmasturu kliiringu- ja arveldusteenuseid mõistliku aja jooksul.

21. Clearstreami käitumine on diskrimineeriv ka seetõttu, et EB suhtes kohaldatud viivitustaktika oli vastuolus mõistliku tähtajaga, mille jooksul teistele klientidele teenuseid osutati.

1.3.1.1. Teenuse osutamisest keeldumine

22. Uurides CBF-i valitseva seisundiga võimaliku konkureerija jaoks asjakohasel turul kehtivaid turuletuleku takistusi selgub, et CBF on vajalik kaubanduspartner, keda EB ei saa asendada muu teenusepakkujaga ega dubleerida. Keeldudes osutamast nimeliste aktsiate esmasturu kliiringu- ja arveldusteenuseid EB-le, kahjustas Clearstream EB suutlikkust pakkuda ulatuslikku ja uuenduslikku EL-i väärtpaberite piiriülese kliiringu ja arvelduse üle-euroopalist teenust järgnevatel turudel. Nimelised aktsiad on rahvusvaheliselt kõige rohkem kaubeldavad Saksa aktsiad ja seetõttu on tõenäoline, et rahvusvaheliste väärtpaberite keskdepositooriumite kliendid teevad nendega tehinguid.

23. Ei ole tõendeid selle kohta, et Clearstreami käitumine oli põhjendatud sooviga osutada oma teenuseid või teostada oma toiminguid tõhusamalt või tuua kasu oma klientidele. Clearstream ei ole sellistest eesmärkidest teatanud. Pigem tuleb keeldumise majanduslikku põhjust ja tegelikku mõju hinnata kogu selle finantsgrupi raames, kuhu CBF kuulub. Clearstream Banking Luxembourg (CBL), mis on CBF-i sõsarettevõtja ja Clearstream Internationali (CI) tütarettevõtja, on lisaks EB-le ainuke rahvusvaheline väärtpaberite keskdepositoorium EL-is ning seetõttu on ta EB otsene konkurent kliiringu ja arvelduste piiriülestel järelturudel. Rahvusvahelise väärtpaberite keskdepositooriumi tüüpilistele klientidele, nagu institutsioonilised investorid, kes soovivad EL-is kasutada rahvusvahelise väärtpaberite keskdepositooriumi täisteenindust, on EB pakutavad uuenduslikud teenused kasulikud. Seetõttu kahjustas Clearstreami keeldumine piiriüleste väärtpaberite tehingute uuenduslike kliiringu- ja arveldusteenuste pakkumist järelturul.

1.3.1.2. Diskrimineerimine: EB suhtes kohaldatud viivitustaktika erineb võrreldavate klientide teenindamisest

24. EB taotles juurdepääsu CASCADE RS-i süsteemile 3. augustil 1999 ja Clearstream võimaldas selle alles 19. novembril 2001. Otsuses käsitletakse üksikasjalikult järgmist:

- esialgne keeldumine juurdepääsu võimaldamisest ajavahemikul 1999. aasta augustist kuni 2000. aasta novembrini, mille jooksul lasti EB-l uskuda, et juurdepääsu võimaldatakse (arutatakse üksikasjalikke küsimusi, koolitatakse, nimeliste aktsiate kontol tehtava tehingu korral nõutakse kahe/kolme nädalast etteteatamisega jne);
- järgmine keeldumine 2000. aasta detsembrist kuni 19. novembrini 2001. Nimetatud ajavahemikul sekkus CI juhtkond, et lükata edasi juurdepääsu saamist CASCADE RS-i süsteemile, sidudes juurdepääsu EB-ga sõlmitava kokkuleppe üle peetavate uute läbirääkimistega. Juurdepääsu küsimuse sidumine uute läbirääkimistega ei ole nii hilises etapis põhjendatud. Lisaks sellele olid lõpetatud kõik tehnilised ettevalmistused ning juurdepääsu võimaldati lõpuks ilma läbirääkimisteta uue lepingu üle.
25. Aeg, mis kulus Clearstreamil EB-le juurdepääsu võimaldamiseks CASCADE RS-i süsteemile, ületab mõistliku aja ehk maksimaalselt neli kuud alates taotluse esitamisest. Taotlus esitati 3. augustil 1999 ja neli kuud täitus 3. detsembril 1999. Mõistliku aja määramisel võetakse otsuses arvesse kahel korral tehtud mõlemapoolseid asutusesiseseid ettevalmistusi (esiteks protsessi algusest kuni kavandatud juurdepääsu võimaldamiseni CASCADE RS-i süsteemile 4. detsembril 2000 ja teiseks ettevalmistusi juurdepääsu võimaldamiseks 19. novembril 2001). Mõlemal juhul oli asutusesiselselt kavandatud perioodiks kaks või kolm kuud. Lisaks sellele said need väärtpaberite keskdepositooriumid, mis taotlesid juurdepääsu CASCADE RS-i süsteemile, juurdepääsu peaaegu kohe või hiljemalt ühe kuu jooksul. CBL-ile võimaldati juurdepääsu nelja kuu pärast.
- 1.3.1.3. Järeldus teenuse osutamisest keeldumise kohta ja diskrimineerimise kohta teenuse osutamisel
26. Ülaltoodud põhjustel jõutakse otsuses järeldusele, et Clearstream keeldus osutamast EB-le esmasturu kliiringu- ja arveldusteenuseid seoses nimeliste aktsiatega ajavahemikul 3. detsembrist 1999 kuni 19. novembrini 2001, mis on põhjendamatu ja ebamõistlikult pikk aeg, ning rikkus artikli 82 sätteid. Kuna Clearstream keeldus teenindamast EB-d, kuid teenindas viivitusteta võrreldavaid kliente, kujutab keeldumine endast ka diskrimineerimist.
- 1.3.2. Diskrimineerivate hindade kohaldamine esmasturu kliiringu- ja arveldusteenuste puhul
27. Ajavahemikul 1996. aasta lõpust kuni 1. jaanuarini 2002 kasseeris Clearstream Euroclearilt X EUR tehingu pealt, kasseerides samal ajal riiklikelt väärtpaberite keskdepositooriumitelt Y eurot (X oli 20% suurem kui Y). Lisaks maksis Euroclear erinevalt väärtpaberite keskdepositooriumitest ka aastamaksu, mis kattis osaliselt arveldusteenused.
28. Tuginedes CBF-i esitatud teabele jõutakse otsuses seisukohale, et piiriüleste tehingute sisu selliste esmasturu kliiringu- ja arveldusteenuste puhul, mida Clearstream osutas väärtpaberite keskdepositooriumitele ja rahvusvahelistele väärtpaberite keskdepositooriumitele, on samalaadne.
29. Objektivse põhjenduse puudumist erinevate hindade kohaldamiseks on üksikasjalikult uuritud. Tuleb rõhutada, et Clearstreamil ei ole kliendisegmentidel põhinevat kuluarvestust ning vaatamata korduvatele nõudmistele ei ole Clearstream esitanud ühtegi vastuvõetavat hinnaerinevuste kulu põhist põhjendust.
30. Kokkuvõttes otsustas komisjon, et kohaldades EB suhtes esmasturu kliiringu- ja arveldusteenuste osutamisel tehingu kohta kõrgemat hinda (X EUR), samal ajal kui CFB kasseeris riiklikelt väärtpaberite keskdepositooriumitelt samade teenuste eest ainult Y eurot tehingu kohta, diskrimineeris Clearstream EB-d, rikkudes sellega asutamislepingu artikli 82 sätteid ilma objektivse põhjenduseta ning mis tahes kasuta klientidele.

2. TRAHVE EI MÄÄRATA

31. Käesoleval juhul on trahvide määramata jätmisel mitu põhjust.

See on esimene otsus keerulises sektoris

32. Puudub ühenduse otsuste tegemise praktika või kohtupraktika väärtpaberite kliiringu ja arvelduste küsimustes. Turu määratlemisel on uudne siin võtmelemendina kasutatav kliiringu- ja arveldusteenuste protsessi hõlmav üksikasjalik analüüs. Otsuses analüüsitakse asjakohast turgu, mis eristab esmasel turul ja järelturul teostatavat kliiringut ja arveldust, samuti teisi keerulisi sektoriomaseid teemasid, nagu sisetehing.

Rikkumine on lõppenud

33. Iseenesest ei ole asjaolu, et rikkumine on lõppenud, põhjendus trahvide määramata jätmiseks; sellegipoolest tuleks seda võtta arvesse koos teiste teguritega, nagu asjaomase küsimuse uudsus.

Piiriülene kliiring ja arveldused EL-is on teelahkmed

34. EL-is on kliiring ja arveldused arenev sektor, eriti piiriüleste tehingute korral, nagu käesoleval juhul. Erinevad asutused vaidlevad praegu teenuseosutajate funktsioonidega seotud teemadel, sisetehingute mahu, väärtpaberite keskdepositooriumite ja rahvusvaheliste väärtpaberite keskdepositooriumite rolli ning nende suhete üle suurte haldajatega. Kuigi need küsimused ei kattu otsuses käsitletavate küsimustega, on nad sellega siiski seotud.

35. Selles kontekstis on asjakohane trahve mitte määrata. Isegi kui trahve ei määrata, peab komisjon tegema otsuse, mis selgitaks õiguslikku olukorda eelkõige seoses Clearstreami ja teiste ettevõtjatega.

3. KOKKUVÕTE

36. Otsuses leitakse, et Clearstream, keeldudes põhjendamatult osutamast EB-le nimeliste aktsiate esmasturgude kliiringu- ja arveldusteenuseid mõistliku aja jooksul ning diskrimineerides EB-d nimetatud teenuste osutamisel, on rikkunud asutamislepingu artiklit 82. Lisaks sellele leitakse otsuses, et Clearstream kohaldas diskrimineerivaid hindu.
-